

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.176.2026

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 15822 Pana Posła Mariusza Krystiana, w sprawie pogarszającej się sytuacji a rynku pracy i wzrostu bezrobocia, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Trzeba podkreślić, że teza o najwyższym wzroście bezrobocia wśród osób do 25 roku życia w Polsce na tle innych państw UE nie ma oparcia w danych statystycznych. Według danych dotyczących stopy bezrobocia w Unii Europejskiej w maju 2026 r. Bułgaria, Czechy i Polska osiągnęły najniższą stopę bezrobocia wśród krajów wspólnoty (odpowiednio 2,9%, 2,9% i 3,1%), podczas gdy średnia w UE wyniosła 5,9%. Stopa bezrobocia wśród osób do 25 roku życia w Polsce wyniosła w tym czasie 12,4% i w porównaniu z majem 2025 r. wzrosła o 0,3 punktu procentowego (z 12,1%). Wyższą stopę bezrobocia młodych zanotowano w 14 krajach UE, dla których dostępne są dane. W Finlandii wyniosła ona 26,4%, w Szwecji 24,5%, w Hiszpanii 23,7%, w we Francji 21,3%, a w Estonii 21,3%. Średnia wartość tego wskaźnika dla UE wyniosła 15,2%.

Stopa bezrobocia młodzieży jest wyższa niż wskaźnik dla populacji ogółem, gdyż po zakończeniu edukacji wielu młodych ludzi zaczyna szukać pracy i rejestruje się w tym celu w urzędach pracy. Zjawisko to dotyczy nie tylko Polski. Osoby w starszych rocznikach częściej przechodzą bezpośrednio z jednej pracy do drugiej i są mniej narażone na bezrobocie.

Wsparcie osób młodych jest priorytetem dla urzędów pracy, o czym świadczy fakt, że od lat stanowią oni znaczący odsetek wśród wszystkich aktywizowanych bezrobotnych. W 2025 r. udział w aktywnych formach wsparcia (praca subsydiowana, staże, szkolenia, itd.) rozpoczęło 209 tys. bezrobotnych, wśród których było 87,3 tys. osób do 30 roku życia, co stanowi aż 41,8% ogółu zaktywizowanych. W okresie styczeń-czerwiec br. zaktywizowano 28,5 tys. bezrobotnych do 30 roku życia i stanowili oni 42,1% wszystkich zaktywizowanych bezrobotnych w Polsce w tym okresie.

Zgodnie z ustawą z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia osobom do 30 roku życia po rejestracji w urzędach pracy przysługuje, obok 6 innych grup wrażliwych na rynku pracy, pierwszeństwo w kierowaniu do wsparcia. W ustawie wprowadzono też przepisy określające nowe formy wsparcia tej grupy - powiatowe urzędy pracy zobowiązane są przedstawić należącym do niej osobom propozycję zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, szkolenia lub innej formy pomocy w okresie do 4 miesięcy od dnia rejestracji. Ustanowiono ponadto funkcję doradcy ds. osób młodych, którego zadaniem jest opracowanie wraz z klientem indywidualnego planu działania (IPD), czyli kompleksowego planu aktywizacji zawodowej. Urzędy pracy mogą też uruchamiać punkty kompleksowego wsparcia osób młodych, łączących aktywizację zawodową z informacją i doradztwem w zakresie pomocy społecznej, edukacji, opieki zdrowotnej itd.

W całym 2025 r. pracodawcy zgłosili do urzędów pracy zamiar dokonania zwolnień grupowych 97,5 tys. pracowników, ale było to spowodowane głównie sytuacją w Poczcie Polskiej S.A., gdzie w związku z reorganizacją działalności spółka wręczyła w marcu 2025 r. ponad 53 tysiącom swoich pracowników tzw. wypowiedzenia zmieniające warunki pracy i płacy. Pod koniec roku kierownictwu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej (MRPiPS) przekazano informację, że nowe warunki zaakceptowało blisko 52 tys. pracowników Poczty - ok. 98% wszystkich, którym je zaoferowano - i w konsekwencji ich miejsca pracy udało się uratować, a pierwotnie zaplanowanych zwolnień nie zrealizowano.

Wskazana liczba ponad 97 tys. pracowników rzekomo objętych zwolnieniami grupowymi jest zatem zawyżona i nie oddaje stanu faktycznego – odnosi się bowiem do zapowiedzi zwolnień, które w większości nie zostały zrealizowane. W całym 2025 r. pracodawcy zwolnili grupowo 29,5 tys. pracowników.

Z prowadzonego monitoringu zgłoszeń zwolnień i zwolnień grupowych wynika, że łącznie w okresie styczeń - czerwiec 2026 r. pracodawcy zgłosili do powiatowych urzędów pracy zamiar zwolnienia grupowo 20,4 tys. pracowników, czyli 74,5% mniej niż w analogicznym okresie 2025 r. W okresie styczeń-czerwiec br. zwolniono grupowo 11,6 tys. osób – o 32% mniej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Zwolnienia są efektem m.in. ograniczania produkcji spowodowanego zmianami otoczenia gospodarczego, restrukturyzacją zakładów pracy, wdrażaniem automatyzacji i robotyzacji, zmiany modeli biznesowych, czy wreszcie wahań koniunktury.

Na mocy przepisów ustawy z 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia (Dz. U. poz. 620 z późn. zm.) osoby mające problemy ze znalezieniem pracy lub stojące w obliczu konieczności zmiany albo podwyższenia kompetencji zawodowych, po zarejestrowaniu się w urzędzie pracy, mogą korzystać z wielu form wsparcia, takich jak np.: pośrednictwo pracy, poradnictwo zawodowe, szkolenie, bon na kształcenie ustawiczne, pożyczka edukacyjna, staż, skierowanie do pracy w ramach robót publicznych, prac interwencyjnych, czy prac społecznie użytecznych, pakiet aktywizacyjny, dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, pożyczka na podjęcie działalności gospodarczej, czy bon na zasiedlenie.

Ustawa o rynku pracy i służbach zatrudnienia zawiera specjalną formę pomocy - zwolnienia monitorowane (art. 217). Pracownikom zwalnianym z przyczyn leżących po stronie pracodawcy, w tym pracownikom z niepełnosprawnościami, można zaoferować specjalny program pomocowy, w ramach którego zwalniane osoby są wspierane w procesie poszukiwania nowego zatrudnienia. Program obejmuje pracowników przewidzianych do zwolnienia lub będących w trakcie wypowiedzenia lub osoby zwolnione w okresie 6 miesięcy po rozwiązaniu stosunku pracy i stosunku służbowego.

Obowiązek realizacji programu zwolnień monitorowanych nałożono na pracodawców zwalnających 50 i więcej pracowników w okresie 3 miesięcy. Pracodawca świadczący pomoc może korzystać ze wsparcia organizacyjnego i finansowego określonych partnerów rynku pracy.

Program realizuje pracodawca, ale może to robić również starosta, marszałek województwa, agencja zatrudnienia lub instytucja szkoleniowa, zaś finansować go mogą pracodawca albo pracodawca i jednostka administracji publicznej na podstawie porozumienia organizacji i osób prawnych z udziałem pracodawcy.

Pomoc oferowana w ramach programu dotyczy w szczególności: pośrednictwa pracy; poradnictwa zawodowego; szkoleń, potwierdzenia nabytej wiedzy i umiejętności oraz

uzyskania dokumentów potwierdzających nabycie wiedzy i umiejętności. Pracodawcy mogą w jego ramach, na wniosek pracownika, finansować świadczenie szkoleniowe.

Odpowiadając na pytanie o zmniejszenie budżetu powiatowych urzędów pracy o 1,5 miliarda złotych na staże i prace interwencyjne wyjaśniam, że zgodnie z art. 29 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, podstawę gospodarki finansowej Funduszu Pracy (dalej: „FP”) będącego państwowym funduszem celowym stanowi roczny plan finansowy FP, który określa m.in. przychody funduszu i ich źródła oraz zadania realizowane z jego środków. Plan obejmuje również kwotę na finansowanie form pomocy przeznaczaną przez urzędy pracy w danym roku budżetowym na aktywizację osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Stanowi on załącznik do ustawy budżetowej na dany rok – jego projekt jest przekazywany Ministrowi Finansów i Gospodarki w trybie i terminach określonych przepisami dotyczącymi prac nad projektem ustawy budżetowej. Minister przedstawia następnie projekt ustawy budżetowej na rok kolejny wraz z uzasadnieniem Radzie Ministrów, która przedkłada go Sejmowi w terminie do 30 września roku poprzedzającego dany rok budżetowy.

Pismem z 25 lipca 2025 r. Minister Finansów i Gospodarki przekazał do Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej limit wydatków FP do uwzględnienia w projekcie planu finansowego na 2026 r. Limit określono na poziomie 10,1 mld zł, co spowodowało, że na aktywizację zawodową bezrobotnych nie można było zabezpieczyć w br. środków na poziomie roku 2025.

W tegorocznym planie finansowym FP zabezpieczono 2 147 808 000 zł, z czego 429,6 mln zł stanowi rezerwa FP. W ramach tej rezerwy zabezpieczono środki na finansowanie programów aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z przyczyn nie dotyczących pracowników i pracowników objętych zwolnieniami monitorowanymi. Analogicznie do roku ubiegłego programy realizowane są bez konieczności ogłaszania naboru, a wnioski rozpatruje się w kolejności wpływu. Katalog programów aktywizacyjnych możliwych do finansowania ze środków rezerwy FP obejmuje również programy aktywizacji zawodowej osób do 30 roku życia.

Obok środków z rezerwy FP stanowiących dodatkowe źródło finansowania działań aktywizacyjnych, samorządy powiatów na finansowanie form pomocy dysponują w br. w skali kraju limitami Funduszu Pracy w kwocie 1,7 mld zł. Środki przyznawane są na cały rok i w transzach miesięcznych trafiają na konta powiatowych urzędów pracy. Wyboru wdrażanych form pomocy, w ramach łącznej kwoty ustalonej dla samorządu powiatu, dokonuje starosta po zasięgnięciu opinii powiatowej rady rynku pracy. Z przyznanych limitów finansowane są wszystkie formy pomocy ujęte w ustawie z dnia 20 marca 2025 o rynku pracy i służbach zatrudnienia, w tym także refundacje wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.

Ponadto, na mocy przepisów ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, osoby bezrobotne z całego kraju, w tym osoby młode, mogą ubiegać się ze środków FP o dofinansowanie do podjęcia działalności gospodarczej w wysokości do 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia, a przedsiębiorcy o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy (również do 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia).

Ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia zawiera instrumenty kierowane do pracodawców i przedsiębiorców, umożliwiające tworzenie i utrzymanie miejsc pracy, takie m.in. jak: grant na utworzenie stanowiska pracy zdalnej, pożyczka na utworzenie stanowiska pracy, refundacja kosztów poniesionych na opłatę wynagrodzeń i

składek na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Ważnym elementem wsparcia pracowników i pracodawców, który wpływa na stabilność zatrudnienia, jest Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS) wspierający kształcenie ustawiczne. KFS, zgodnie z przyjętymi na każdy rok priorytetami, kieruje wsparcie do pracodawców, którzy chcą podwyższać kwalifikacje pracowników i swoje własne. W ostatnich latach priorytety koncentrują się na zawodach deficytowych i umiejętnościach cyfrowych. Szkolenia prowadzone w trybie ciągłym mają pozytywny wpływ na stabilność zatrudnienia i zmniejszają ryzyko pozostawania przez pracowników tracących lub pragnących odejść z pracy i zatrudnić się gdzie indziej w długotrwałej nieczynności zawodowej.

Dodatkowo działania na rzecz aktywizacji zawodowej realizowane są w ramach programów współfinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, w tym programów regionalnych wdrażanych przez samorządy województw. W ich ramach finansowane są m.in. szkolenia, staże, wsparcie w podejmowaniu działalności gospodarczej, rozwój kompetencji oraz projekty aktywizacji zawodowej (w szczególności osób młodych). Oprócz wskazanych form wsparcia realizowany jest też Rządowy Program „Pierwszy biznes – Wsparcie w starcie”, w ramach którego udzielane są pożyczki na terenie całego kraju przez pośredników finansowych wyłonionych przez Bank Gospodarstwa Krajowego w drodze przetargu.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Katarzyna Nowakowska

Podsekretarz Stanu

/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/